

MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituanico «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$ 2,00

NR: 333 (46)

SÃO PAULO — BRASIL — 1955 M. LAPKRIČIO MĖN. — NOVEMBRO 19 D.

VIII METAI

Ženevos konferencija baigėsi

Lapkričio mėn 16 d. baigėsi tris savaites trukusių keturių didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministerių konferencija

Jos dienotvarkėje buvo įrašyta: Vokietijos suvienijimas, nusiginklavimas, artimesnis bendradarbiavimas Vakarų su bolševikais - rusais.

Konferencija baigėsi labai melancholiškai. Nė vienu klausimu neprieita jokio susitarimo.

Vokietijai suvienyti vakarų demokratijos sūdlė laisvus rinkimus kontroliuojant tarptautinei komisijai. Rusai atmetė.

Jie sako, kad komunistų valdomoji Vokietijos daly taip gera gyventi, kad po balsavimų ta gerovė gali dingti. Mas kva nori kad ne tik neutrali Vokietija liktų, kaip pavyzdžiui Austrija, bent stengiasi įpiršti tokią sistemą, kuri įgalintų subolševikinti visą Vokietiją. Dar daugiau: Sovietai taip pat stengiasi išgauti iš Vakarų garantijas, kad taip pat būtų pripažinti jų ligšoliniai užgrobimai Vidurio ir Rytų Europoje.

Pavergtos Europos Tautos (PET), kurios dirba svarbų ir reikšminga darba, reaguodamos į kiekvieną svarbesnį šio vietų ar jų satelitų mėginimą kalbėti Rytų ir Vidurio Europos kraštų vardu, savo sesijoje spalio mėn 17/18 d. priėmė visą eilę reikšmingų rezoliucijų, kuriomis ginamos pavergtųjų teisės.

— Lenkų egzilinė vyriausybė Londone paskelbė memorandumą, kuriuo pasiūlė sukurti Rytų Europoje kitokią neutralią juostą, negu projektuojiama dabar. Į tą neutralią juostą įeitų Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekoslovakija ir Rumunija. Lenkų memorandumė pažymima, kad tokia neutrali juosta užtikrintų pasitovią taiką, pavergtos tautos atgautų savo nepriklausomybę, o Atlanto organizacija nebūtų paliesta. Lenkų Tautų Vienybės Tarybos vardu memorandumas draugu su pareiškimu, reikalaujant išlaisvinti pavergtuosius Europos kraštus, buvo paskelbti jos atstovų Ženevoje. Ir Jugoslavija pasisako už «svetimų įtakų» pašalinimą ir Rytų ir Vidurio Europos.

— Suomų spauda praneša, kad Sovietai ruošia atpiginti keliones į Sovietų Sąjungą. Turistai būsią įleidžiami net į centrinę Aziją, o nuo ateinančių metų galėsia lankyti Pabaltijo valstybes. Dabar Pabaltijo valstybes nesą gali ma todėl, kad ten nesą tinkama turistams priimti viešbučių. Sovietai tikisi, kad 1956 m. liepos m. «Inturist» Rygoje, Vilniuje ir Taline galės turėti jau savus viešbučius ir tuo būdu minimuose miestuose priimti svetimšalius turistus.

— Sidnio mieste vyko Australijos krepšinio pirmenybės kuriose dalyvavo ir N. Zelandijos rinktinė. Tarp žaidėjų buvo ir trys lietuviai: Petruskas, A. Ignatavičius, S. Darginavičius. Rinktinesse lietuviai buvo pagrindiniai žaidėjai.

— Okupuotoje Lietuvoje architektus ruošia dvi aukštosios mokyklos: Daolės Institutas Vilniuje ir Kauno Politechnikos institutas. Spalio m. 14/16 d. d. Vilniuje buvo sušauktas «antrasis LTSR architektų suvažiavimas». Skelbiama, kad šiuo metu architektų sąjunga priklauso 80 narių ir kandidatų.

Is lietuvių gyvenimo.

Vyriausio Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirm. M. Krupavičius savo raštu lapkričio m. 8 d. pranešė Vlike dalyvaujančių grupių atstovų pasitarimo prezidiumo įgaliotiniui Dr. A. Trimakui, kad jis Vliko sesijoje Jungtinėse Amerikos Valstybėse įteiks savo atsisakymą iš Vliko pirminio pareigų ir į tą vietą savo kandidatūros nestatys Prel. M. Krupavičius dešimts metų yra išbuvęs Vliko pirmininku.

— Lietuvių tautininkų sąjunga pranešė savo atstovams Vlike, kad pasitraukia iš Vliko.

— Ryšium su keturių užsienio reikalų ministerių konferencija į Ženevą informaciniams tikslais buvo nuvykęs Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininkas K. Žalkauskas. Taip pat ten buvo nuvykęs ir ministras Lozoraitis su Dr. Geručiu.

— Nuo gruodžio mėn. 15 d. ligi sausio m. 15 d. Italijos katalikų akcijos iniciatyva, bendradarbiaujant Elta Press redaktoriui kun. V. Mincevičiui, bus praveistas nuo gruodžio m. 15 d. maldos mėnesis už persekiojamą Lietuvą ir jos išlaisvinimą iš komunistų vergijos. Melsis visi Italijos vaikai. Kiekvieną dieną kelių, provincijų vaikai, susirinkę į bažnyčias, prašys Dievo malonių mūsų karkinamai tėvynei. Mėnesio laikotarpyje bus meldęsi visu Italijos provincijų vaikai. Šia proga

katalikų vaikų organizacijų laikraščiai pažadėjo įsidėti du kun. V. Mincevičiaus straipsnius apie Lietuvą.

— Amerikoje, Čikagos mieste, 1956 m. vasarą ruošiamą didžiulę dainų šventę, į kurią suvažiuos dešimtys chorų iš Amerikos ir Kanados. Tuo pačiu metu bus taip pat sušauktas ir lietuvių kultūrinis kongresas, kuriame lietuvių intelektualai aptars aktualiausių lietuvių kultūrinis reikalus.

— Prof. A. Paplauskas-Ramūnas pakeltas ordinarinimi profesoriumi į Kanados sostinės Ottawos universiteto pedagoginių mokslų katedros vedėju.

— Paryžiuje gyvenęs lietuvis dailininkas V. Kasiulis yra pakviestas nariu į garsiąją prancūzų «La Gilde Internationale pour la Gravure». Šiai grafikų organizacijai priklauso tik 30 pasaulio geriausių grafikų, o Kasiulis yra į ją įėjęs pirmasis lietuvis.

Perversmas be Kraujo praliejimo Brazilijoje

Lapkričio mėn. 11 d. buvęs krašto apsaugos ministras Teixeira Lott užėmė prezidentūrą Carlos Luz, seimo pirmininkas, prez. Café Filho susirgus buvo perėmęs prezidento pareigas, pasislėpė karo laive. Aviacija ir jūrų laivynas buvo prieš perversmą, nors konkrečių veiksmų padėčiai atstatyti nesėmė. Taip pat buvo prieš nežažą kariuomenės daliniu provincijoje. Prasidėjo derybos su opozicija. Galutinai, kad išvengt kraujo praliejimo, visi ieškojo būdų įteisinti įvykusį faktą. Prez. Carlos Luz atsisakė parlamento pirminin

PRANEŠNIMAS.

Šiuo pranešama, kad nuo š. m. lapkričio mėn. 19 d. Konsulato raštinę persikelia į kitą vietą, tai yra: Rua Dom José de Barros, 168 — 5° andar, conj. 53.

Be to, pažymima, kad priėmimo valandos Konsulate lieka tos pačios, būtent: kiekvieną dieną, išskyrus sekmadienį, nuo 9 iki 11 val. —

Bendruomenės Choro Kvietimas

Maloniai kviečiame visus dainininkus, vyrus ir moteris, dainavusius Bendruomenės Choro. arba ir kituose choruose. atvykti į Bendruomenės Choro susirinkimą š. m. lapkričio mėn. 27 d., 12 val., V. Zelinoj pradžios mokyklos salėj.

Bendruomenės Choras yra numatęs padidinti dainininkų skaičių, taippat jau yra organizuojamas Bendruomenės vyrų choras. Maloniai kviečiame atvykti į šį susirinkimą ir niekad nedainavusius, bet turinčius gerus balsus ir gerą klausą.

Bendruomenės Choro Valdyba

ko pareigų. Visi kariuomenės daliniai pasidavė naujai vyriausybei. Prezidentu generolas Lott parinko senatorių Nereu Ramos, kuris ir užėmė tas pareigas parlamento daugumai pritariant.

Buvo pakeisti visi ministrai ir kiti atsakomingi valdininkai bei kariuomenės didesnių dalių vadovybė.

Kodel buvo ivykdytas perversmas?

Pirmomis dienomis buvo ne aišku. Tiesioginė priežastis buvusi pulkininkas Juracy Mamede. Jis laidojant generolą Canrobert Pereira, pasakė politinę kalbą pabrėždamas demokratijos Brazilijoje nepajėgumą. Karo ministras Teixeira Lott prašė prezidento, Café Filho, vėliau Carlos Luz, kad pulkininkas už nedrausmingumą (kariškiams negalima veltis politikon) būtų nubaustas. Bet prez. Carlos Luz atsiklausęs kitų suinteresuotų nuomonės nerado reikalo pulk. J. Mamede bausti. Tuomet krašto apsaugos ministras Teixeira Lott pareiškė atsisakymą. Prezidentas atsisakymą priėmė, ir tuoj paskyrė naują ginkluotoms pajėgoms ministrą.

Atsisakymą ministras gen. Teixeira Lott grįžo į Vila Militar, kur pasitaręs su kitais ginklo draugais ir kaip pareiškė, kad prez. Carlos Luz užgavęs karių garbę ir drausmę, nusprendė nušalinti prezidentą. Tai buvo pati arčiausia priežastis. Bet pati svarbiausia šio veiksmo priežastis buvo politinio pobūdžio.

Kaip jau visiems yra žinoma, yra didelė opozicija prieš išrinktą prezidentą Juscelino Kubitschek ir vice prezidentą João Goulart. Opozicija daro pastangų, kad jų išrinkimas būtų nepažintas. Ejo gandai, jei ir teismas jų išrinkimą pripažintų teisėtu, tai kariuomenė jų neprileisianti užimt pareigų. Atrodo kad gen. Lott buvo kitokio nusistatymo ir nieko prieš neturi prieš J. Kubitschek. Pašalindamas prez. Carlos Luz manė tuo pačiu būdu apginsias konstituciją. Prieš naują valdžią griežtoje opozicijoje pasiliko UDN.

Nors visam krašte ramu, bet politinė padėtis dar nėra išaiškėjusi. Tai matyti iš karštų, net su incidentais, ginčų parlamente.

Café Filho grįš i prezidentūrą?

Opozicija daro spaudimą, kad Café Filho, sustiprėjęs sveikatai perimtų prezidento pareigas. Kaip pasielgs pats Café Filho nieko nėra pareiškęs. Kaikurie net spėlioja, kad dar net šią savaitę perims prezidento pareigas. Café Filho grįždamas į prezidentus, beabejo norės reabilituoti buvusius savo bendradarbius ministrus. Tuomet

gen. Teixeira Lott perversmas netektų reikšmės. Yra ir priešinininkų prieš Café Filho grįžimą į prezidentus.

ARGENTINOJE

Kariuomenei spaudžiant laikinasis prezidentas gen. Lonardi atsistatydino. Jo vietą užėmė kitas generolas Aramburū. Prezidentų pasikeitimo priežastis buvo nesutarimas dėl vedamos politikos linijos. Būk tai generolas Lonardi savo bendradarbiais buvo pasikvietęs nacionalistus katalikus. O kariuomenė ir politinės partijos norinčtos, kad vyriausybė būtų liberališka.

Argentinos vyriausybės su sikirtimas su peronistais

Generalinė darbo konfederacija Argentinoje paskelbė streiką. Vyriausybė laikydamas streiką nelegaliu, užėmė darbo konfederacijos patalpas.

Streikas daugiau pavyko praveisti provincijoje. Buenos Aires beveik neįjaučiama streiko. Bendrai streiką reikia laikyti nepavykusiu.

— Brazilijos spauda rašo, kad Café Filho surįžti valdžion gali susidaryti sunkumų, nes dalis kariuomenės nelabai juo pasitiki.

— Brazilijos vyriausybė uždraudė įvežti luksusinius automobilius. Tai yra tokius kurių kaina prašoksta tris tūkstančius dolerių.

— Pasklidę gandai, kad dėl susidėjusių aplinkybių, nepareiškęs solidarumo gen. Teixeira Lott, São Paulo gubernatorių Janio Quadros atsisakytų atsistatydinti. Bet šitie gandai nepasitvirtino. Gubernatorius ir toliau pasiliks savo pareigose.

— Kariškiai areštuoti perversmo metu ir po perversmo, (Brazilijoje) paleisti laisvėn.

— Japonai S. Pauly statys ginklų fabriką.

— Rio de Janeiro estade, Campos apylinkėse bus statomas didelis celulozos ir popieriaus fabrikas.

— Netolimoje ateityje Anglijos ministras pirmininkas Anthony Eden vyks Vašingtonan tartis su prez. Eisenhower tarptautinės politikos reikalais, kuri sąryšyje su nepavykusia Ženevos konferencija yra labai neaiškiam stovyje.

GERA PROGA PIRKTI KEPYKLA

su didele apyvarta. Parduo dama sveikatos sumetimais. Taip pat gali būti dalininku. Smulkesnes informacijas gali ma sužinoti pas Karolę Pažeraitę, V. Zelinoje, arba pas savininką Edvardą Pažerą, Caieiras miestelyje, Av. Creciama, 170.

Visame Sibire Randa Ištremtų Mūsų Tautiečių

KA PASAKOJA PALEISTIEJI I VAKARUS VOKIEČIŲ KARO BELAISVIAI

(Tąsa)

Mordovijos stovyklose daugiausia yra ukrainiečių, antrojoje vietoje — lietuviai, pasukę latviai ir kitos tautybės. Didesni lietuvių transportai į Mordovijos stovyklas buvo atgabenti 1953 metais — daugiausia jaunesnio amžiaus abiejų lyčių mūsų tautiečių, tarp kurių buvo nemaža ir nepilnametė. Vienoje iš jų sėdėjęs ir nepilnametis Kęstutis Bartuška, kurį pernai paleidė. Bet dar tebebūdama stovyklose jis gavo žinių, kad ištremtos į Sibirą sesuo ir motina. Vienoje iš Mordovijos stovyklų iki 1953 m. buvo laivų komas ir buv. teisingumo ministras St. Silingas, kuris laikėsi labai gerai ir fiziškai nepalūžė. Vėliau buvo perkeltas kitur. Mordovijoje esama apie 20 stovyklų, kuriose laikomi mūsų tautiečiai. Daugiausia jiems tenka dirbti prie medžio darbu, siuvyklose, plytinėse ir kitur. Įvairiose Mordovijos stovyklose laikomi: apie 50 m. amžiaus tauragiškis Antanas Butkus, apie 30 m. amžiaus Alfonsas Bučinskas, kauniškis Juozas Malinauskas, Petras Petruškevičius, Kauno šv. Antano bažnyčios klebonas kun. Želvys ir kt.

Karagandos moterų stovyklose kiekvienoje vis rasime po 120-130 lietuvių. Daugiausia — tai vis jaunos moterys ar merginos, apkaltintos ir nuteistos už ryšių palaikymą su partizanais ar varymą antibolševikinės propagandos. Žinomos pavardės kauniškių Balčiūnienės ir Kriščiūnienės. Paleistieji teigia, kad moterų darbo vergų stovyklose iš visų pabaltiečių moterų ar mergaičių daugiau sia randama lietuvių, mažiau latvių, o visai maža esčių. Iš Sibiro į Klaipėdą paleista Mėta Vytienė. Ji turėjo dirbti iki 1952 m. Kamčatkoje, o vėliau Vorkutoje. Į Vokietiją jos neišleido, nors čia turi seserį Spassko stovyklose, apie 40 km. nuo Karagandos esama nemaža lietuvių moterų, kurių daugumą sudaro mergaitės, teturinės vos per

20 metų. Visos neprarandančios nuotaikos, švenčiančios tautines šventes, dainuojančios lietuviškas dainas, labai gražiai sugyvenančios Spassko rajone laikytų vyrų mityba buvusi prastesnė, todėl iki 1950 m. labai daug jų mirė, tarp jų ir lietuvių. Moterų stovyklose mirimai nebuvo žymūs. Pervi Uralsko stovyklose, kuri yra netoli Sverdlovsko, pastaruoju metu tebu vė keli lietuviai, iš kurių du š/m. rudenį paleisti ar perkelti į kurią kitą stovyklą. Pervi Uralsko stovyklų imtini ai dirbė daugiausia prie statybos darbų.

Grįžusieji ar gražintieji lietuviai kariai, dalyvavę batalionuose ar policijoje, taip pat patekę bolševikams po kapituliacijos Kuršo žiede, buvo nuteisti 25 metams, daugiausia buvo sutelkti prie Baikalo-Taišeto miškų stovyklose. Ten buvo priskirti prie miškų kirtimo darbų. Tokių stovyklų ten yra 33.

Lietuvių yra net ir Kamčatkoje. Šiaip kmačatkos priverčiamoji darbo stovyklose vyrauja suomių ir suomė. Lietuvių ten mažesnis skaičius negu Vorkutoje, Intoje ar Mordovijos stovyklose.

Grįžęs į Vokietiją 35 m. Helmutas Otto papasakojo, kaip jis turėjo keliauti net 18.000 km. kol pateko į Friedlandą, 5 metus jam teko dirbti aukso kasyklose Kolymoje. Paties geležinkelio linijos galė Buchtavinove yra pereina moji stovykla, skirta Kolymos kasykloms. Jis su 6.000 kitų suimtųjų buvo pristatytas į Magadaną srities svarbiausią centrą. Indigirkos upę šiaurėje ir Magadaną jungia 1.800 km. ilgio autostrada. Kolyma iki 1953 m. priklausė tiesiai sovietinei vidaus reikalų ministerijai, bet po Stalino mirties buvo sudaryta civilinė administracija, kurios priežiūroje gyvenimo sąlygos «laisvai įkurdintiesiems» ir net belaisviams šiek tiek pagerėjo. Kolymos srityje randama apšči-ai volframo, aukso ir kobalto. Argakolos aukso kasyklose, maždaug 800 km. į šiaurę nuo Magadano, šalia kasyklų įtaisytoje stovyklose Helmutas Otto dirbo kaip vienintelis vokiečių tarp lietuvių, lat-

Benys Rutkūnas

KAD GALĖČIAU

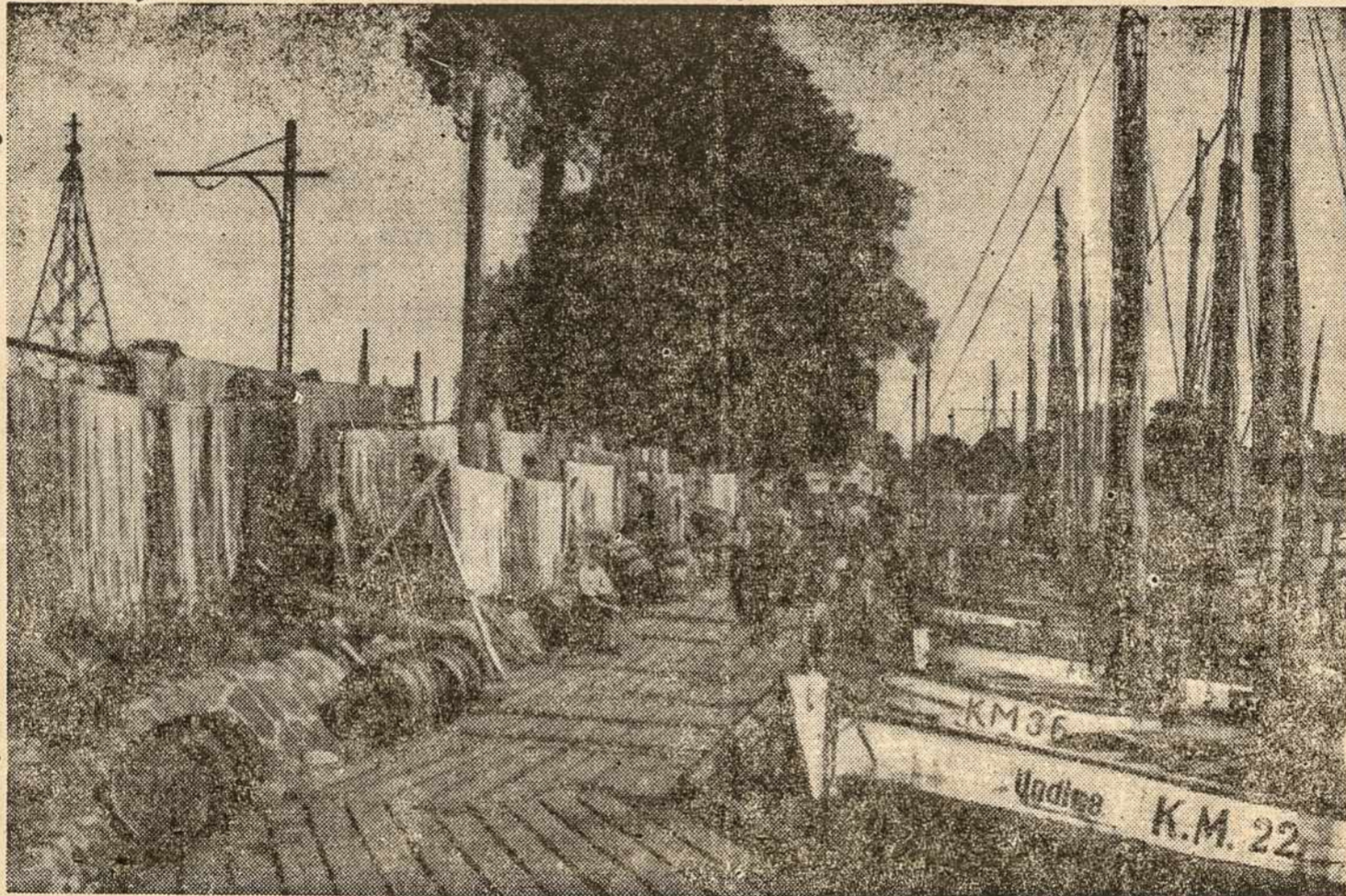
Virva kirbinės gervių į šiaurę iš šalies tolimos.
Kad galėčiau, su paukščiais pakilęs.
nuplასnoti namo!

Skubat, lekiat, skrajūnai lakieji,
į gimtuosius namus.
Vai, kada audrų vėjas svaigusis
man pavasariu laisvės pamos?

Aš nuvytau, nei putinas šaltys,
be namų silimos — —
Kad galėčiau tuos kalnos nukelti —
aš sugrįžčiau namo!

Sukas dulkės — viesulas kelias
panemunių kaimuos, —
brolio žirgas pakaustytas žvengia
n e r a m u s . — —

Traukia virtines gervių gimtinėn
iš šalies svetimos.
Kad galėčiau, paukščiu pasikėlęs,
nuplასnoti namo!

Buvęs Laisvosios Lietuvos žvejų uostas, Klaipėdoje.

vių, estų, rusų, ukrainiečių ir kitų. Maistas buvo menkas. Brigadai buvo skirta per dieną «išdirbio norma» — surasiti 1 kg aukso.

Vienas Pabaltijo vokiečių konvertitas, grįžęs į Vokietiją su kitais karo belaisviais, pargabeno stulą, pasiūtą tremtinio lietuvių vyskupo, kurią tas įteikęs kaip dovaną Vokietijos katalikams. Stulą gražiais lietuviškais ornamentais papuošė vienoje Uralo stovyklose laikytos lietuvaite. Minimają stulą parvežusi Pabaltijo vokiečių apkrikštijo 1953 m. Didįjį penktadienį slovakas jėzuitas. Dovanų jam buvo įteiktas iš konservų dėžutės padarytas nedidelis kryželis, kurį jis turi pasikabinti ant kaklo ir taip ji išsaugojo per visokias kontroles, rašo vokiečių «Deutsches Volksblatt» Bamberge leidžiamas «Heinrichsblatt», rašydamas apie lietuvių tremtinio vyskupo iš tolimojo Uralo darbo vergų stovyklos dovaną Voki-

(tąsa 3 pusl.)

IRLANDIJOS GĖLĖ

J. A. CRONIN

Vertė H. Mošinskienė

Praeitą vasarą aš buvau Irlandijoje — žaliame, mylimame krašte. Buvau pasirušęs mažai kelionei, kuri mane visada jaudina, dalinai verčiamas pareigos, dalinai to reikalavo mano širdis.

Prieš daugelį metų būdamas jaunas gydytojas, aš buvau atvykęs į Dubliną atlikti praktikos kurso. Visi man nurodė pacientiui gyveno varginiausime miesto kvartale. Ir čia, toje skurdžioje kaimynystėje, belankydamas ligonius, pirmą kartą sutikau Rožę Donegan.

Aš dažnai ją sutikdavau Loughran gatvėje, kai ji su kūdikiu ant rankų nešdavosi vandens iš viešojo šulinio.

Kūdikis buvo devynių mėnesių amžiaus, mažas, bet sunkus sutvėrimėlis, kurį ji prisirišdavo suplėšyta skara prie savo lieknos kūnelio. Rožė buvo maždaug keturiolikto metų. Rimtame veidely-

je jos tamsiai mėlynos akys atrodė nepaprastai didelės. Kiti trys vaikai, tarp penkerių ir devynerių metų amžiaus, sėkdavo paskui įsikabinę į jos sijonėlį, ir pirmą žvilgsnį metus, galima buvo spręsti iš veidų bruožų panašumo ir rudų plaukų, kad jie visi buvo Donegan giminės.

Prieštaravimai tarp varginagai purvinos aplinkos ir jos nenugąsdinamai skaidraus žvilgsnio, sukėlė manyje smalsumą ta ypatinga maža būtybė. Mūsų pažintis prasidėjo kai aš ją pasveikinau «labu rytu» ir po poros dienų ji man atsakė nedrasia šypsena.

Palengva, nes jos santūrumas buvo sunkiai nugalimas man pasisekė įsigyti jos pasitikėjimą.

Tada aš sužinojau kad Rožė, jos trys jaunesni broliukai ir mažasis Michaelis, prieš aštuonerius mėnesius neteko motinos. Jie su savo tėvu

Danny Danegan, vieno namo pusrūsy, Laughran gatvėje, kuri buvo gyventojais perpildyta, tarsi triušiu narvas. Danny dirbo laivų dirbtuvėse. Tai buvo silpnas, bet labai geros širdies žmogus. Savo laiko ir pinigų didesnę dalį praleisdavo pakenčiamai ir pilnas geriausių norų gretima me bare. Todėl Rožei teko perimti visą gyvenimo našta ant savo pečių. Ji šeiminių kavo, užlaikė švariai ir tvarkingai patalpas, susitvarkdavo su nenuorama tėvu

gelbėjo jo uždarblio likučius, virė ir prižiūrėjo vaikus. Ji mylėjo juos visus visa širdimi, bet prie mažojo Michaelio ji buvo aistringai prisirišusi, labiau kaip prie visų kitų. Kai saulėtaiš popiečiais išėdavo su juo į parką, ji sverdėdavo nuo sunkios naštos bet tai jos neįveikdavo. Niekas jos neįveikdavo. Kiek vieną kartą, kai aš ją matydavau einančią purvinu grindiniu tarp bešitumdantių žmonių, ar tai pas mesininką galiuką kumpio išsiderėti, ar tai pas kepeją dar vieuo duonos kepalą skolon išsiprašyti

aš visada naujai stebėdavau si jos ramiu paprastumu. Ji visiškai nebuvo akla tam vargū, kurį matė aplink save. Ji turėjo didiesio varguomenės vaiko elementarinį pažinimą, savaiminį, nesibridantį pažinimą gyvenimo tamsios pusės jungiamą su šventu nekaltumu. Šitose didelėse mas tanciose akyse, nešvariame veidelyje atsispindėjo jos kartus patyrimas. Bet dar daugiau, kaip tai, jėse buvo neišsamišios meilės šaltinis.

Pirmąkartis mano smalsumas tuo kūdikiu palengva perėjo į užuojautą. Aš jaučiau, kad turiu Rožei kuo nors padėti. Ir kada atsitiktinai sužinojau jos gimtadienio datą, liepiau vienai rūbų krautuvei pasiūsti jai drabužių paketą. Malonu buvo išivaizduoti ją šilta vilaine suknele, stipriais batukais ir kojiniųėmis, viską gražiai priderintą.

Pora dienų aš nepasirodžiau, bet juokiausiu pats saupatenkintas, išsivaiduodamas ją išdidžiai einančią sekmdienį į bažnyčią, pasipuošusią ir žengiančią per bažnyčią girgždančiais batukais.

Bet kada sekantį pirmadienį ją pamačiau, mano nusivylimui, ji tebebuvu apsiengusi savo skudurų suknyte ir skarmalu, kuriuo mažasis Michaelis buvo priištąs.

— «Kurgi yra nauji daiktai — sušukau jai. Ji paraudo iki plaukų šaknų. O tai buvote jūs — «pasakė ji ir valandėlę nepažvelgdama į mane kukliai tėsė: Aš juos užtačiau. Namuose nieko nebebuvo, o Michaelis turėjo gauti jam skirtą pieną.»

Žiūrėjau į ją tylėdamas ir supratau, kad ji visada pasi aukos ir viską, ką ji turėtų, atiduos savo mylimam broliukui. Ji atrodė tokia gležna, kad man vėl jos pagailo. Sekančią dieną aš nuejau pas kunigą Walsch, kurio parapijai priklausė Laughran gatvė.

Jo veidas nušvito kai aš pradėjau kalbėti apie Rožę ir išdėsius mano prašymą, jis valandėlei susimąstė ir priitariamai palingavo galva. «Jūs turėsite daug vargo ligi ją perkalbėsite. Jis nusišypojo abejojančiai lydėdamas mane prie durų. Ji yra ideališka maža motina. Tas instink-

(tąsa iš 2 pusl.)

etijos katalikams, pažymi, jog minimoji stula buvo pašventinta Vorkutoje. Ją paleistasis vokiečių pargabeno įsisiu- vęs į savo «vatinką». Dabar ji laikoma Kōelno arkivysku po kard. Fringo žinioje.

Mūsų tautiečiai, išgabenti į tremtį Sibire ar kitur Sov. Sąjungoje, daugiausia telkiami Vorkutos rajone, Krasno- jarsko srity, prie Baikalo, Ka ragandoj ir kitur. Grįžusiųjų teigimu, lietuviai tiek Vorku- toje, tiek kitur yra gerai su- siorganizavę, turi savo vado- vybę, renka aukas, o kai ku- rie iš «laisvai gyvenančių», šiek tiek užsidirbę, iš gauto- jo uždarbio net siunčia namo į Lietuvą, ypač kolchozuose vargstantiems artimiesiems. Pvz. vienoje stovykloje 10 mūsų tautiečių serga džiova — tai likusieji lietuviai, surin- kę reikalingas aukas, arba ši- alp maistu ir drabužiais jiems visokiais būdais padeda ir jais pasirūpina. Apskritai, li- etuviai Sibiro tremtyje šiuo atžvilgiu žymiai pralenkia mū- sų tautiečius laisvajame pasa- ulyje, kuriems turėtų būti tie- siog gėda, kaip jie menkai prisimena kitus savo tautos brolius, reikalingus jų pagal- bos, arba per maža paremia- pačią laisvinimo akciją.

Parvykęs į Vokietiją Villi Kitt, kurį laiką dirbęs Vokie- čių pasiuntinybėje Kaune o karo metais komisariate ir Vilniuje nuteistas 1952 m., pa- pasakojo, kad tuo metu Vilni- aus kalėjime sėdėjo 16 mirti- mi nubaustų lietuvių. Du iš jų buvo išvesti ir sušaudyti, o kitiems 14 — mirties baus- mę pakeista kalėjimu iki 25 metų. Lukiškių kalėjime lai- kytas Kaune gerai žinomas buhalteris Šimkus, labai reli- gingas žmogus, kuris buvo nu- baustas 25 metams tik už tai, kad subolševikėjusiam Jur- barko «kunigui», atkritusiam nuo Romos katalikų Bažnyčios, parašė laišką, jį kritikuo- damas. Minimasis «koegzist- encijos» su bolševizmu šali- ninkas ekskunigis tą laišką įdavė bolševikų saugumui — ir už tai Šimkus buvo nubaustas 25 metais.

Grįžusieji vokiečių karo be- laisviai pasakoja, kad 1953 m. pirmieji streikai vyko Ka- ragandoje, paskum Norilске ir galop Vorkutoje. Norilске sukilo tiek vyrai, tiek mote-

rys. Tačiau moterys nepakla- usė NKVD bei administraci- jos gražių žodžių ir nėjo į darbą, varomos, moterų sto- vykloje susiėmė rankomis ir taip organizuotai stengėsi pri- ešintis sargybiniai įsiveržė į vidų, tai moterys buvo pra- dėtos daužyti lazdomis ir ša- utavų buožėmis Toms, kuri- os paklausys administracijos buvo žadama paleisti. Mote- rys betgi parodė net didesnę pasipriešinimą už vyrus. Te- isme streiko dalyvės už «vals- tybinio turto žalojimą» buvo nuteistos nuo 1 iki 1 1/2 me- tų. (B. D.)

— JAV respublikonų vadui senate W Knowlandui primi- nus. Pabaltijo byla vėl buvo plačiau minima didžiosios Amerikos spaudos. Pabaltijo tautų tragedija ir šiandien sudaro ryškiausią sovietinės tiranijos pavyzdį. Šiltai Know- lando pasiūlymą, kad Pabalti- jo reikalus Junt. Tautos spres- tų dar šioje sesijoje, sutiko ir kitataučiu spauda. Štai vo- kiečių «Industrie Kurier» ta- proga pastebi, kad Knowlan- do siūlymui vargu kas gali iš esmės priešintis. Jei jau buvo sutikta Junt. Tautoso

apsvarsyti Alžyro klausimą, kuris jau daugiau kaip 100 metų priklausė Prancūzijai ir sudaro «Afrikinę Prancūzi- jai», tai tuo labiau J. Tautose reiktų svarstyti Pabaltijo kraštų bylą. Pabaltiečiai ir kitos pavergtosios tautos nuo Afrikos tautų nebent tik tuo skiriasi, jog pačios negali viešai brabilti ir pareikšti sa- vo valios, kaip norėtų nepri- klausomai tvarkytis, pastebi laikraštis. Tas pats senato- rius Knowlandas dar kartą patikino, kad Amerika neiš- duos pavergtųjų ir nepatikės Kremliaus gražiais žodžiais Pavergtieji gali būti tikri, kad JAV niekad su Sovietais ne- susitars, jei Sovietai neiš- sinešdins iš Rytų Europos, tam skaičiuje ir iš Pabaltijo valstybių.

— «The New York Times» paskelbė New Yorko teisėjo pensininko J. Paken laišką, kuriame jis reikalauja, kad Jungt. Tautos svarstyti skau- dų Pabaltijo valstybių likimą. Taip pat «The Detroit News» «The Detroit Free Press» skatina JAV vyriausybę kelti Pabaltijo pavergimo klausimą Notre Dame, Illinois. jaunimo laikraštis «The Catholic Boy» paskelbė laišku konkursą, ku-

J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

ATĖJO ŽIEMA

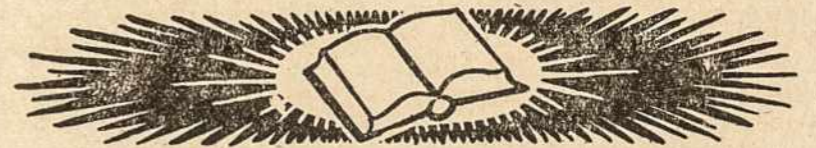
Atėjo žiema taip balta, kaip jaunoji,
Su debesiu gyvu baltųjų žiedų,
Bet tu jai užvėręs duris beįjūmoji:
Ak, Dieve! kodėl ji sutikt taip skaudu...

Pro langą, sidabro gėlėms iškaišta,
Nei saulės, nei žvaigždžių daugiau nematai...
Ir sveikini vakarą, laidodams rytą,
Kaip sveičią nemeilų, nekantriai šaltai...

O tavo pasaulis iš kalnų ir klonių
Prie degančio krosnies išblėso sapnų...
Parklydęs šešėlis saulėtų klajonių.
Niūniuoją — nulaužtais sparnais pareinu.

Nutilusių smukų aidai šilkastygiai
Dar virpa nutraukti kempeliųos sielos.
O dienos, kaip gulbės padangėmis lygiai
Plasnoja pabūgę baltosios tylos...

Ir žiūrai, kaip krosnyje gėsta žarijos,
Dainuoja — atėjo jinai nelaukta.
Už durų šešėliai, languose lelijos...
Ir viena raukšle turtingesnė kakta.

Kaunas Laisvės Alėja, prie Igulos Bažnyčios.

riame antrą vietą laimėjo amerikietis Billy Cragg, apra- šęs, kaip grupė lietuvių par- tizanų iš anapus geležinės uždangos 1948 m. atnešė po- piežiu «lietuvių tautos pagal- bos šauksmą». Angliškai iš- leistoje Robert A. Graham brošiūroje «Tylos Bažnyčia» daug duota medžiagos taip pat apie Pabaltijo kraštus ir juose vykdomą tikinčiųjų per- sekiojimą. Leidinio pradžio- je cituojamas taip pat Lietu- vos partizanų ryšininkų atga- bentas Lietuvos tikinčiųjų laiškas šv. Tėvui.

— Amerikiečių spauda pla- čiai rašo apie geriausią ame- rikiečių komandą, Brooklyno Dorgers Klubą, šiemet laimė- jusį beisbolo čempionatą. Per rungtynes lemiamą vaidmenį suvaidino Amerikos lietuvis J. Poderis, dabar laikomas geriausiu beisbolo žaidėju pa- saulyje «Life» žurnalas rug- tynėms aprašyti ir komandos gyvenimui pailiustruoti pasky- rė net 7 puslapius.

tas užpilde jos visą gyvenimą.

Pasikeitęs laiškais po savai- tės, pasiryžimo pilnas auėjau į Laughran gatvę. Vaikai sė- dėjo aplink stalą, tuo tarpu Rožė, rūpesčio suraukšlėta kakta, riekė duonos likučius. «Rožytė», pradėjau, tu dabar turėsi išvažiuoti».

Ji pažvelgė nesuprasdama ir nubraukė nuo susirūpinusi- os kaktos plaukų pūoštus.

— «Pas mano draugus į Galway» — tęsiau ryžtingai toliau. Vienam mėnesiui į kaimą, kur tu nieko neveiksi tik lesinsi vištas begiosis lau- kais ir gersi pieno kiek tik panorėsi. Džiaugsmu nušvito jos veidas, bet greitai vėl ap- temo. Ji pakratė neigiamai galvą.

— «Ne, aš turiu rūpintis va- ikais ir tėvu».

— «Viskas yra sutarta. Ja- is pasirūpins seselės. Tu pri- valai tai padaryti, Rožytė, ki- taip, tu palūši».

— «Aš negaliu, pertrauke- ji.» «Aš negaliu palikti maži- uko.»

— «Po šimto pypkin, tai — tu gali jį drauge pasiimti.»

Jos akys spindėjo stebuklin- ga šviesa. Jos spindėjo dar šviesiau, kai mes po to patal- pūome ją ir jos augintinį į traukinį. Kol ėmė riedėti va- gonų ratai, ji supo savo bro- liuką ant liesų kelių ir šnabž- dėjo jam į ausį: «Karvės Michaeli»...

Iš mūsų draugų gautos ge- ros naujienos. Rožė gerai sustiprėjo. Jos pačios rašyti pilni klaidų atvirlaiškiai als- vo laime, kurios ji niekada gyvenime nebuvo pažinusi ir baigėsi visada pranešimu pil- nu susižavėjimo kaimo gyve- nimo nauda Michaeliui.

Prabėgo mėnuo. Jo paba- goje įvyko tarsi bombos spro- gimas. Carrolls panorėjo iš- nūnyti Michaelį. Jie buvo jau metuose ir liko pasiturintys bevaikiai. Jie labai pamilo mažiuką ir žadėjo duoti daug daugiau galimybių, kaip kad jis turėtų.

Dawny tas pasiūlymas atro- dė «pasakiškas». Bet Rožytė irgi turėjo tarti savo nuomo- nę ir jai buvo paliktas galuti- nis sprendimas.

Niekas iš mūsų nežinojo, kaip buvo pareikštas tas spren-

dimas ir taikomas jai, kokia buvo jo kaina. Ji pagaliau viena grįžo namo.

Ji džiaugėsi vel pamačiusi kitus broliukus ir tėvą, bet visą kelią nuo stoties ji sėdė- jo tyli, savyje susimąsčiusi kaip skausmingoje svajonėje paskendus. Namuose, ji vėl save nugalėjo ir vėl paėmė vadžias į savo rankas. Ji buvo dar sąžiningesnė kaip ankščiau. Jos įkalbėtas Dan- ny irgi vieną dieną susitvar- kė. Žinoma tai negalima bu- vo jam patikėti ilgainiui, bet tik tuo laiku, kai išbuvo bla- vus išsilaikė savo tarnyboje, Rožė galėjo išpirkti visus užstatytus namų daiktus ir jų rūšys įgavo vėl gyvenamą vaizdą.

Kaikuriais šeštadieniais jai pavykdavo net įmesti pora ši- lingų dežutėn nuo arbatos, kuri stovėjo ant židinio kraš- to.

Nežiūrint viso to, vieną po- pietį užėjęs jos aplankyti, ra- dau Rožytė sėdinčią prie vir- tuvės stalo ir gailiai verkian- čią. Tylėdamas paėmiau jos ranką ir ilgai laikiau savoje.

— «Aš žinau, tai yra jo ge-

rovei», atsiduso ji ir drąsiai nusišluostė akis. «Aš nenoriu jam pastoti kelio».

Laikas nuo laiko ateidavo žinios apie mažiuko vystimā- si. Jo nauji tėvai negailėjo jokių pastangų, kad jį pada- rytų laimingą. Jie kalbėjo apie jį, kaip apie nuosavą vaiką.

Bet vieną rytą atėjo baisus laiškas. Michaelis susirgo pla- učių uždegimu. Išblyškusiais skruostais ir suspaustomis lū- pomis Rožė sėdėjo ir žvelgė į laišką. Po to ji priėjo sus- tingusiai išsitiesusi prie arba- tos dežutės ant židinio ir at- siskaitė pinigus traukinio bi- lietui.

— «Aš važiuoju pas jį.»

Visokius patarimus ji sku- biai atmetė į šalį. Argi jie nežinojo, kad ji gali viską su mažiuku padaryti? Ak, ji ga- lii pristoti jį šį tą suvalgyti? Jei jis karščiuoja ir spiriasi, įkalbėti jį vaietų išgerti? — Ta- ip, ji gali jį net užmigdyti, tu- ri tik jam kaktą paglostyti...

Ryžtingu veidu ji susiruošė kelionei, susitarė su kaimyne kad ši pasirūpins vaikais ir išvažiuo į stotį.

Tą patį vakarą, nežiūrint visu prieštaravimų, ji perėmė Michaelio globą. Jis sirgė la- bai sunkiai. Dažnai, kai Ro- žytė stebėjo jo alsavimą, jos veide pasirodydavo neišsako- mas išgastis. Blogiausia—ko- sulys. Apkabinusi pečius, ne- bijodama užsikrėsti, paremda- vo jį, kol konvulsijos atsileis- davo. Ji atsidavė jam dieną ir naktį, iki visiško išsekimo.

Pagaliau krizė praėjo, jai pasakė, kad Michaelis pasvei- ko Rožytė atsikėlė iš savo vietos prie lovos svaigdama ir suspaudė kaktą rankomis. «Dabar aš galiu pailsėti». Ji blyškiai nusišypsojo. «Ma- n taip baisiai galvą skauda».

Ji užikrėtė nuo Michaelio. Bet liga apėmė ne plaučius. Į- vyko daug blogiau. Bacilos pateko į smegenis iššaukda- mos uždegimą. Ir Rožytė ne- beatgavo sąmonės. Jai suė- jo kaip tik keturiolika metų. Praeitą vasarą kaimo kapi- nėsė pūtė malonus vakarų vė- jas atnešdamas iš įlankos dur- pių dūmų kvapą, kuris tarsi Irlandijos atodusys ir siela. Joki vainikai nepuošė žalio (pabaiga 4 pusl.)

Uzbaigėme mokslo metus

Š/m. lapkričio mėn. 14 d. įvykę egzaminai lietuvių kalbos lankytojams gimnazijoje, parodė 6 mėn. darbo rezultatus. Mokslo metų pradžioje buvo įsirašę 25 mokiniai. Pamokų lankytojai buvo nereguliari: dalis ateidavo, dalis ne. Laikui bėgant radosi pasitovė lankytojų grupė, ją sudarė 17 mokinių. Iš jų 16-ka laikė egzaminus: Dalia Valeikaitė, Gražina Gudavičiūtė, Giedrė Valeikaitė, Irėna Jurgelevičiūtė, Julija Jurgelevičiūtė, Liucija Juodelytė, Liūda Mošinskytė, Nijolė Vinkšnaitytė, Silvija Boguslauskaitė, Albinas Seliokas, Jurgis Mošinskis, Laimutis Dovydaitis, Pranas Šukys, Romas Dovydaitis, Vincas Bilevičius, Antanas Zabiela. Egzaminų komisiją sudarė mokytoja H. Mošinskienė ir kun. J. Šeškevičius. Geriausiu lietuvių kalbos mokėjimu pasižymėjo Laimutis Dovydaitis, o daugiausia pažangos ir stropumo parodė Liucija Juodelytė. Nijolė Vinkšnaitytė atžymėtina, kaip pastoviausia lietuvių k. pamokų lankytoja praleidusi tik vieną pamoką ir tai dėl svarbios priežasties. Šie trys mokiniai yra tikrai užtarnavę premijų!

Lietuvių k. pamokos vyko nemokamai gimnazijoje tris kartus į savaitę. Buvo aiški programa gramatika, Lietuvos istorija ir literatūra.

Mokytoja
H. Mošinskienė

— Kubos delegatas J. Tauose Portuondo yra gavęs labai daug laišku, tiek iš lietuvių tiek iš kitų pabaltiečių ir pabėgėlių už jų reikalų gynimą tarptautinėje arenoje. Jis savo įsitikinimų nėra pakeitęs ir dabar ir pasiryžęs tiesos reikalui patarnauti taip pat ateityje. Apie jį šiltai atsiliepiama visų tautų pabėgėlių spauda.

— Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos centro komitetas š/m. birželio 24 d. buvo suruošęs įspūdingą Dr. K. Griniaus, buv. Respublikos Prezidento, minėjimą. Tarp tautinė Valstiečių Sąjunga (IPU) savo dokumentų serijoje Nr. 11 išleido angliškai ta proga paskleistą medžiagą ir per minėjimą pasakytasias A. Devenienės atidaromąją kalbą, taip pat min. Žadeikio (šį perskaitė gen. kons. J. Budrys), J. Audėno, Dr. J. Pajaujo pareiškimus, atsistatęs sveikinimus ir reikšmingas Dr. K. Griniaus gyvenimo datas. Įvado žodį parašė H. Blazas. Leidinys ilius truoatas.

Naujas išradimas: pomidorų milteliai

Netolimoje ateityje šeiminiams kės vieton pomidorų sulčių pirkis pomidorų miltelių mai-

(pabaiga iš 3 pusl.)

pailgo kupsto, bet aš pastebėjau pusiau paslėptą žolėję maža erškėčio atauga, kurio spygliuotos šakelės viršūnėje buvo išsiskleidęs vienintelis baltas laukinės rozės žiedas. Ir staiga už pilkų debesų pasirodė saulė ir apšvietė visą savo spindėjimu baltą gėlę ir maža baltą lentelę, kurioje buvo jos vardas.

šalius, kuriuos atskiedus vandeniu gausius augštos rūšies sultys. Tą surado JAV Agrikultūros departamentas drauge su Chain Belt Co (Milwaukee). Tą naują išradimą ypač norima panaudoti kariuomenės pomidorų miltelius nereikia laikyti šaldytuve ir šių svoris yra labai nedidelis — patogus transportui.

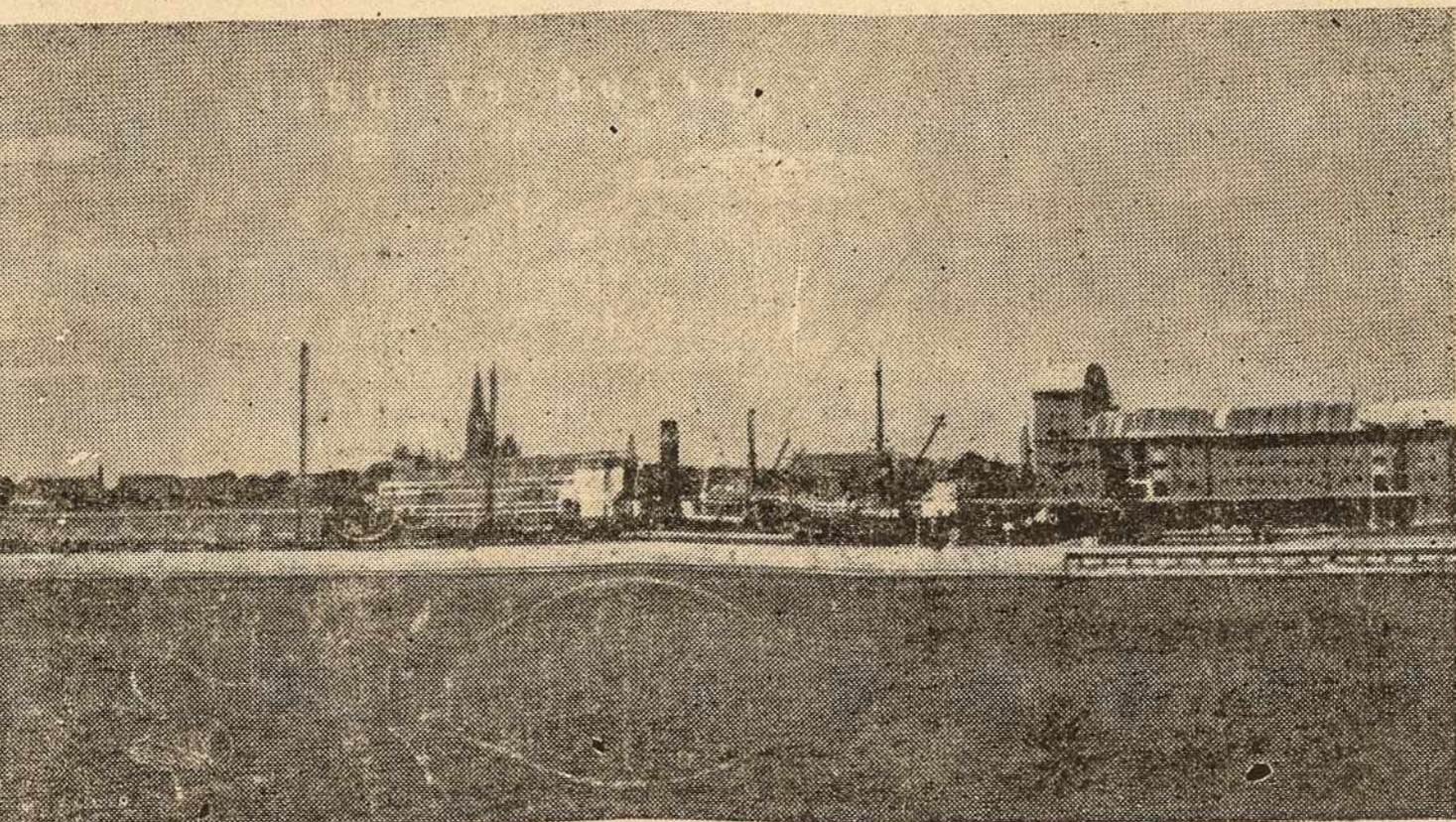
Kodėl keičia spalva ir krin-ta lapai

Mokslinis žurnalas "Science Digest" rašo, kad kai tik rudenį pasidaro ilgesnės ir šaltos naktys, medis nutraukia maisto tiekimą lapams. Nebetekus maistingų dalių lapuose išnyksta ir ta žalioji medžiaga, kuri padeda chemiškai maistą skaidyti. Lapai tada pagelsta, parauduoja pasidaro purpuriniai. Jų nebeėda nei gyvuliai, nes jie nebeteri maistingųjų dalių kaip seniau. Tos gelsvos spalvos lapuose buvo visą laiką, tik jos buvo nustelbtos gausios žaliosios. Keičiantis lapų spalvai, ties galu stiebelio, kuriuo lapas laikosi prie medžio, išauga korkinis sluoksnis, kuris skyla — viena jo pusė pasilieka prie medžio, kita — nukrinta su lapu.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SPAUDOS STALAS NAUJAI GAVO šias knygas

- Kun. St. Yla /«Sveika Marija»/ maldaknygė/ — 100 cr.
- Tev. Kazimieras /kapucinas/ Atlaidų Šaltinis/ maldaknygė — 175 cr.
- „ „ „ „ stambiomis raidėmis — 175 cr.
- „ „ „ „ pauksuota — 200 cr.
- Kun. P. Kirvelaitis /«Aušros Žvaigždė»/ maldaknygė — 125 cr.
- „ „ „ „ jaunimui — nuo 50 iki pagal viršelius.
- A. Baronas /«Sodas už horizonto»/ (romanas) — 125 cr.
- Alė Rūta /«Trumpa diena»/ (premijuotas romanas) — 200 cr.
- Kun. Rimšelis MIC. /«Tėvas Pijus»/ (dvasinis skaitymas) — 100 cr.
- A. Maceina /«Saulės Giesmė»/ — 250 cr.

Spaudos stalas veikia kas sekmadienį prie VII Želimosios bažnyčios.
Jei kas norėtų knygas gauti paštu užsakymus ir pinigais — M. A. Spaudos Stalas, Caixa Postal 4118, São Paulo

Klaipėda — uosto vaizdas

Baltas debesėlis
Ištis

KUR GI TU PLAUKI, BALTAS DEBESĖLI,
ŽYDROJE MĖLYNĖJ ČAIŽOMAS ČIURLIŲ?
AK, KAIP GERA TAU: VIRPULIUOJA MĖLIS
IR NEVARŽO MIEKAS LAISVĖS IR KELIŲ...

AK YRA TENAI - TOLYJE PRANYKUS -
NEMATYTO GROŽIO KENČIANTI ŠALIS...
GINTARO PLAUKAI, OLIKIMAS NYKUS
IR AKIŲ MĖLYNĖJ ŠIRDŽĖLA GILI.

TU NUPLAUK TENAI, BALTAS DEBESĖLI,
VISO MANO SKAUSMO IR PASILGIMO
KRIKŠTOLINIŲ AŠARŲ LAŠUS PABERK.

IR NUPLAUSKI JAI LIŪDESI, NUO GYMIO
IR PAGUOSKI JĄ, BALTAS DEBESĖLI,
AG PRAEIS TOS AUDROS, MYLIMA,
NEVERK.

Andriaus valneko romano Nemuno Sūnūs pirmoji dalis jau knygu rinkoje. Veikalas išleistas paties autoriaus turi 280 pusl., papuoštas dail. A. Dociau viršeliu ir aplanku, kurio viduje reikšmingas Rūpintošio paveikslas. Autorius lygiu, ramiu stiliumi, be gausių puošėnų ar straipsnių, bet su nemažu vaizbumu piešia Lietuvos kaimo buitį: du broliu gyvena tėve gerai pastatyta ūkyje. Vyresnysis — Bronius — veda turtingą ir dailią ūkininkaitę Elena. Po smagių vestuvių Bronius paskesta ūkio darbuose Nuotaika nejučia laukiama dėmesio Prasideda jos suartėjimas su vyro jaunesniu broliu Viktoru. Ateina ūkio krizė. Suvalkijos ūkininkai pradeda maištauti. Įvyksta kruvinų susiremių su policija. Į samyšius įsimašo ir Bronius.

Vienu metu jis pastebi, kad jo žmonos romanas su jaunesniu broliu jau nuėjęs per toli ir atmokėjęs jam dalį išvaro iš namų. Brolis Jurbarkės nusišamdo restoraną ir atsigabena nuo Broniaus pabėgusią Eliutę. Bronius tai giliai pergyvena. Eliutės motina nuduoda mirtinai susirgusią, persikviečia dukterį ir ją gražina Broniui. Viktoras

nusiminime ima girtauti. Meta Jurbarką ir persikelia į kitą viškes miesteli, toliau vedamas netvarkingą gyvenimą.

Vienas gobšas jį išvilioja į mišką ir nužudo, pagrobdamas pinigus. Įtarimas krinta Broniaus pusėn. Jis negali paaiškinti, kur buvo nužudymo naktį, nes dalyvavo sukulusių ūkininkų žygiuose ir nenori draugų išduoti. Bronius pergyvena sunkias valandas kalėjime, kol sugaunamas tikrasis kaltininkas. Bronius iššėina iš kalėjimo ir abudu su Eliute tvirtai pasižada toliau saugotis bet kokių klystkelių.

Šitokioje fabuloje išsivysto gana įdomi intriga, aprašomi Lietuvos kaimo papročiai ir darbai. Veikalas darosi kiek sausesnis, kai kalėjime imama skirstyti į rūšis nusikaltėlius, spręsti nusikalimų priežastis. Vienoj kitoj vietoj šaliau atsiliepiama apie Bažnyčią ar jos atstovus, nors religija pripažįstama, kaip teigiamas veiksnys kovoje prieš nusikaltimus ir pačiuose aprašomuose Lietuvos kaimo žmonių daug religinio jausmo.

DAUGELIS MERGINŲ NORI PATEKTI Į PRINCO HAREMĄ

Turtingas 38 metų arabų princas Ezzat Gaefer, valdovas Kuveit krašto, paskelbė norįs vesti europietę ar amerikietę merginą, kuri sutiktų gyventi hareme, vaikščioti pridengus veidą ir būti viena iš kelių jo žmonių.

Nespėjo toks garsinimas pasirodyti, kai bematant atsirado šimtai kandidačių. Viena jauna aktorė iš Toronto pareiškė, jog haremo gyvenimas jai labai viliojantis. Besiruošdama vaidinti orientališką filmą, toji aktorė aplankiusi arabų kraštus ir turėjusi progos susipažinti su haremais.

Taigi ir ji pasiuntė tam princui savo fotografiją ir su tikima tekėti už jo...

— Protestantų išleistas statistinių davinių rinkinys: „Ye arbo ok of American Churches“, skelbia, kad praeitais met. JAV katalikai paugo 2,9 proc., o protestantai — 2,3 proc. Katalikų JAV-se yra 32.403.332. Didžiausia protestantų grupė JAV-se yra metodistai ir jų yra 9.202.728, po jų — Pietų Baptistai su 8.163.562 nariais. Visi protestantai drauge turi 57.124.142 nariu. Žydų JAV-se yra 5.500.000, rytų ortodoksų 2.024.18. Maldos namų JAV-se yra 330.056, įvairių tautybių dvasininkų — 213.167.

— Visam pasauli yra 90.565 kino teatrai. Paskirose valstybėse jų yra: Sov. Sąj. — 26.000, JAV — 18.192, Vokietijoje — 6.174, Anglijoje — 5.000, Italijoje — 4.500, Ispanijoje — 3.500, Pietų Amerikoje — 5.174, Tolimuosė Rytuose ir vandenynų salose — 5.835.

ETA CAFÉZINHO BOM!

CAFÉ Caboclo

COMPANHIA UNIAO DOS REFINADORES

O TAI SKANI KAVA

Industria e Comercio de Calçados

Matelton's Ltda.

SPECIALYBĖ BATŲ: vyrams, moterims, panelėms, futbolistams, vaikams...

Rua Javaés, 719 -- São Paulo

MEKANIKOS DIRBTUVE

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal matą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

LEONAS VARNAUSKAS

Telefonas (recados) 3-0707

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Nori būti žemės savininku?

Mato Grosso estadas tai duoda geriausios progos. Čia lengvai gali įsigyti daržus arba ūkius. Įsigyk šiandien, nes rytoj žemės vertė jau bus daug didesnė. Prašymus žemei įsigyti reikia rašyti estado valdžiai. Šitai Tamsta! siūlo

Imobiliaria Alto do Guaporé Ltda.

Cuiabá, Mato Grosso - Centralinė raštinė: Cx. Postal 98
Painformuojame ir per laiškus.

ALBERTAS PAVILAVIČIUS

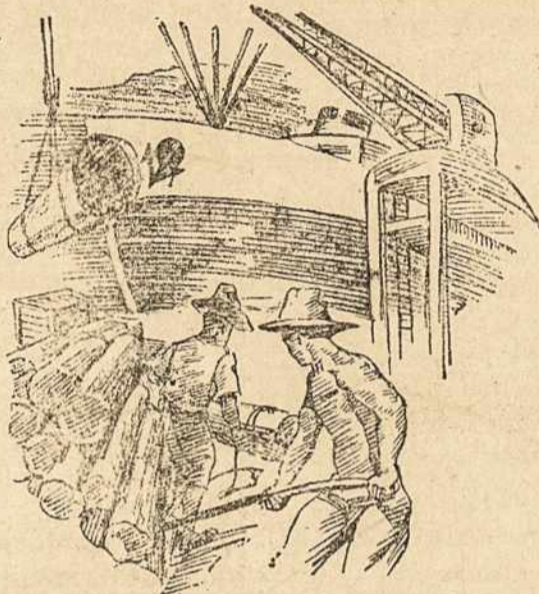
teisinis patarėjas prie advokato
RUY DE MELO PEREIRA

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.
Raštinė: Rua Senador Feijó, 176 5-and. sala 520
Rezidencija: Rua Itaqueri, 431 São Paulo

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO
J. L. Galinskas Ltda.

BALDŲ SANDĖLĮ.
AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

Madeiras do Brasil

PRANAS & CIA. LTDA.

Importação — Exportação

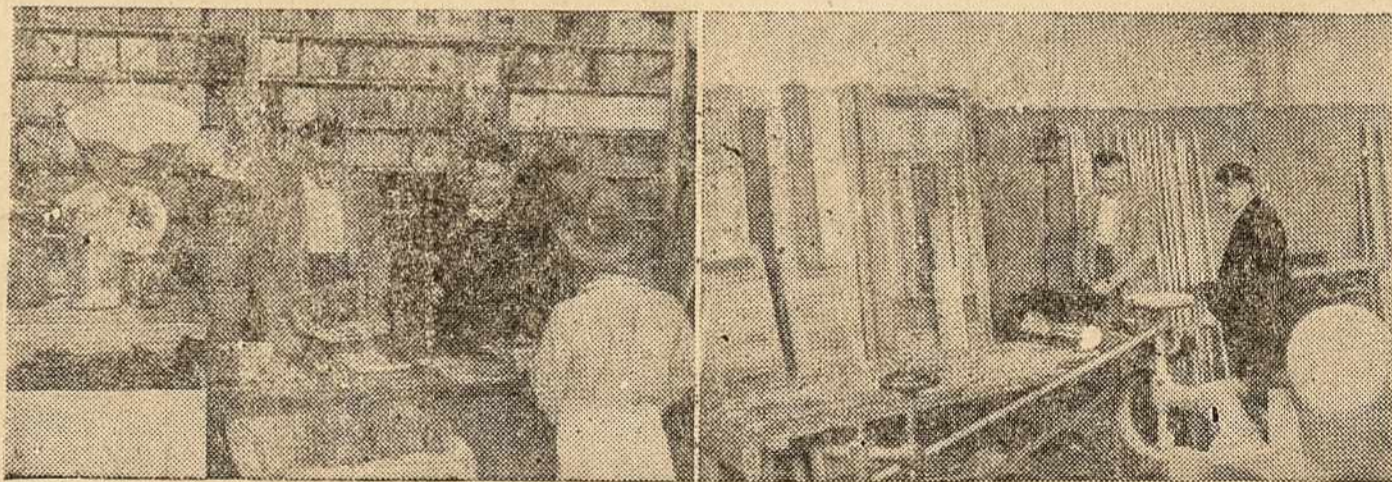
Raštinė: Rua do México, 90 - 9.º - sala 904

Rio de Janeiro - Fone: 32-9294

Ar jau isigijai rasytojos K. Pazėraitės idomų romano «Nusidėjelė» ir jos noveliu rinkini «Didvyriu Zemė»? Jej ne - nieko nelaukdamas kreipkis į Mūsų Lietuvos» redakcija

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

VILA ALPINA

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALOUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINIOJAI

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

PITA DINO RIENŲ, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

MIELI LIETUVIAI!

Artinantis maudymosi sezoni ir esant laisvų kambarių kviečiame visus atvykstančius į Santos poilsiu apsisotiti pas Steponaičius. Galima gauti kambarį su maistu ir be maisto. Privažiavimas automobiliu labai patogus, gatvė naujai išgrįsta.
Adresas: Rua Godofredo Fraga, 173 — José Menino

Kiekvieną sekmadienį prie bažnyčios pas spaudos platinimą B. Šimkų galima gauti nusipirkti naujausių lietuviškų knygų, maldaknygių bei laikraščių.

— LAPOS lietuviams pranešame, kad Lapos lietuvių gali atsitiinti laikraščius St. Saldzio krautuvėje, Rua Clemente Alvares, 137.

SKAITYK IR PLATINK
«MŪSŲ LIETUVA»

Nori, kad «Mūsų Lietuva» būtų lietuviškojo gyvenimo veidrodis?

— Bendradarbiauk joje pranešdamas visas naujienas iš savo apylinkės, miesto ar interjero.

— Š/m. lapkričio mėn. 10 d. įvyko São Paulo Lietuvių Bendruomenės Organizacinio Komiteto posėdis, kuriame buvo svarstomas Bendruomenės steigimo darbo planas ir jo vykdymas. Nuspręsta sudaryti darbo vykdymui Komisijas: 1-ji Istatų Komisija, kuri paruošė Istatų projektą, 2-ji Rinkiminė Komisija, kurios užduotis yra sudaryti dalyvaujančių rinkimuose sąrašą, renkamųjų sąrašą ir balsavimo priemonių bei patalpų parūpinimas, 3-ji Propagandos Komisija, kurios pareiga informuoti per spaudą apie SPLBO Komiteto veiksmus ir atkreipti lietuviškos visuomenės dėmesį į šios naujai steigiamos bendruomenės svarbą, 4-ji Finansų Komisija. Į virš minėtas komisijas bus kviečiami asmenys, kurie savo gerą valią prisidėtų prie šio svarbaus projekto įgyvendinimo ir kuriems rūpi lietuviškas visuomenės vieningumas.

DĖMĖSIO JAUNIMO BICIUOLIAMS!

Lietuviško Jaunimo Bičiulių (buv. Organizatorių) susirinkimas įvyks lapkričio m. 27 d. 15 val. V. Zelinos mokyklos patalpose. Maloniai kviečiami dalyvauti.

L. O. Valdyba

— Šio mėn. 11 d. vakare įvyko lietuviškos mokyklos Tėvų Komiteto ir mokytojų posėdis, kuriame buvo svarstomas mokslo metų užbaigimas. Ta proga bus suruošta šventė, gerai ir pažangūs mokiniai bus apdovanoti premijomis. Vaikučių tėvai ir lie-

tuviškoji visuomenė kviečiama remti lietuviškos mokyklos iniciatorių, prisidedant prie šios gražios šventės įvykdymo.

VASAROS STOVYKLOS JAU NIMUI IR VAIKAMS

Jau yra susitarta dėl patalpų vasaros stovykloms. Stovyklavietė randasi ant gražaus jūros kranto «Suarão». Stovyklaujama bus nuo sausio 15 iki 30. Pirmoji savaitė skirta jaunimui, antroji vaikams, Maistas ir viešbutis parai kaiauos 70 cr. Į stovyklas kviečiami lietuviukai iš visos Brazilijos.

Bus šauni proga susipažinti su lietuvišku jaunimu, pasiimti kalbos, dainų, žaidimų išgirsti vieną kitą žodį apie tėvų žemę Lietuvą, pasimaudyti jūroje, sustiprėti dvasia ir kūnu.

Tikimasi, kad tėvai, kurie brangina lietuviškumą sudarys materialines sąlygas savo vaikams šia lietuvišką nuotaiką stovykla pasinaudoti. Registruotis prašoma iš anksto. Toliau gyvenantieji gali rašyti laišku:

Kun. J. Šeškevičius
Caixa Postal 4118
São Paulo

PAREMKIME LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ

Metai slenka į galą. Netrukus ir lietuviška mokykla baigs sėkmingus mokslo metus. Mokslo metų užbaigimo proga sausio 8 dieną mokykla organizuoja visą S. Paulo LIETUVIŲ VAIKŲ ŠVENTĘ. 9 val. pamaldos ir 3 val. p. p. gim-

Šį šeštadienį V. Zelinoje sumaino žiedus Renato Mendo su Elena Matuzonyte. Jaunoji yra L. K. Bendruomenės uoli ir stipri choristė, šiais metais choro valdybos vice-pirmininkė. Jaunasis yra artimas lietuvių draugas, visuomet dalyvauja lietuviškuose rengimuose.

Jaunoji nenutrauks ryšių su choru. Kol sąlygos leis dalyvaus, o vėliau pasiliks choro rėmėja. Jauniesiems linkime saulėtų gyvenimo dienų.

nazijos salėje programa. Kur jaunieji žiūrovai turės progos pamatyti dviejų veiksmų kalėdinį vaidinimą su Kalėdų seneliu, angeliais, sniegulėmis, nykštukais, dėde šalėiu ir kitais pasakų pasaulio gyventojais. Ta pačia proga bus įteiktos premijos darbuotojams ir stropiesiems mokinėjams. Kalėdų senelio dovanų gaus visi atsilankusieji. Vaikams įėjimas į salę nemokamas, vyresniems platinami pakvietimai, tuo norima sutelkti šiek tiek pajamų lietuviškai mokyklai. Nors mokytojai dirba grynai iš pasišventimo, negaudami jokio atlyginimo, bet mokykla vistiek turi išlaidų.

Kai Tamsta sutiksi platintoją, neatstumk jį lengva ranka ir neatsisakyk savo skatiku paremti lietuvišką mokyklą. Pakvietimus galima gauti, pas kunigus, pas seselę Kristiną Šv. Juozapo Mokykloje, pas mokytojas (us), tėvų komiteto narius, p. p. Šukių krautuvėje, p. p. Valeikų kepykloje ir pas kitus platintojus.

ATEITININIŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienį 4 val. p. p. Šv. Juozapo mokykloje šaukiamas ateitinių tėvų susirinkimas. Visi tėveliai ir mamytės prašomi atsilankyti.

— Lapkričio 27 dieną 2 val. p. p. Mokykloje prie Bažnyčios šaukiamas pasitarimas spaudos platinimo reikalu. Organizacijos prašomos atsistoti atstovus. Kviečiami dalyvauti, kurie sutiktų savo darbu prisidėti prie spaudos platinimo.

— J. E. São Paulo kardinolas — arkivyskupas Domas Carlos V. Motta seselių gimnazijos abiturientams gruodžio mėn. 20 d. laikys mišias V. Zelinoje.

— Praėjusį sekmadienį V. Zelinoj gimnazijos salėje, abiturientai pastatė operetą «Normandijos Varpai». Suvaidino puikiai, be priekaištų. Pranas Nanartenis scenoje

jautėsi laisvai, kaip senas artistas. R. Levickaitė ir M. Laučiūtė gerai vaifino ir vykusiai dainavo solo partijas. Pedro Uzum buvo tikras šyks tuolio tipas. Simpatingai atliko rolę José Xeres. Ypatin go dėmesį vertas dainavimas trimis balsais. Su tokia tokia medžiaga, balsų keitimais laikotarpi, nėra lengva dirbti. O vis dėlto seselė M. Dologerai paruošė. Choras skambėjo puikiai. Žmonių buvo pilna salė. Įdėtas darbas buvo apvainikuotas gražiu pasisekimu.

NETIKĖTA MIRTIS

AFA Leonas Varnauskas

Trijų savaičių laikotarpi Varnauskų šeima mirė aplankė du kartus. Prieš dvidešimt dienų mirė Jonas Varnauskas, o lapkričio mėn. 13 d. Leonas Varnauskas (sūnūs) 42 m. amžiaus. Nors jau kuris laikas sirgino, bet mirtis buvo netikėta. Liudys paliko žmoną Mariją, dukreles Valeriją ir Elzą, mažą sūnelį Klaudijų, motiną, seseris brolių ir daug giminių. Palaidotas Quarta Parada kapuose. Septintos dienos mišios-egzekvijos bus šį šeštadienį, 19 d. lapkričio 8:20 val. V. Zelinoje.

— Agua Raza lietuviams pamaldos šį sekmadienį bus 10 val.

— Liet. Kat. Moterų Draugijos susirinkimas šį sekmadienį šaukiamas pusiau penktą valandą, V. Zelinoje.

— L. K. Bendruomenės choro piknikas į Praia Grande visais atžvilgiais pavyko. Visi gerai pasimaudė, linksmi pažaidė, padainavo ir laimingai sugrįžo į namus.

Vakaras - Koncertas

L. Sąjunga Brazilijoje ruošia linksmą šeimyninį Babilų su žymiais artistais ir labai įdomia menine programa. Loterija su turtingais išlošimais. Bufetas turtingas valgiais ir gerimais pigiomis kainomis. Po programos puikiam orkestrui griežiant, šokiai iki 4 val. ryto.

Bilietus į vakarą ir staliukams, galima gauti pas visus L. Sąjungos narius. Prie įėjimo bilietai nebus paravinėjami, tad prašoma apsirūpinti iš anksto.

L. Sąjunga laukia visų, kas tik nori gražiai pasilinksinti, Dariaus ir Girėno salėje Mokoje šeštadienį, lapkričio mėn. 26 d. 20 val.

Casa Sprindys & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — V. ZELINA — S. PAULO

VISUOMET RASI SAVO ŠEIMOS ŽIDINIUI NAUJANYBIŲ

Geležies reikmenų, dažų, lėkščių, aluminių indų, įvairių daiktų dovanoms, įvairiausias rūšies pečių-fogonų, siuvamų mašinų, radio, plokštelių ir t. t.

Visa tai galima gauti UŽ PINIGUS ARBA ISSIMOKEJIMUI.

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.

IRMAŲS BAUZYS

Registrado no C. R. C. sob o n.º 551

Praça São José, 8 Sal. 1 e 2 - V. Zelina - S. Paulo

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contrat. na Junta Comercial	Balanços
Dis. at. na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Eseritas Comerciais	Seguros de acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

Praėjo mėnesio viduryje, «Ziniose» straipsnelyje «Ar tai tiesa, ar gandai», paliečiai au Lietuvių S-gos Brazilijoje tolimesnės egzistencijos klausimą sąryšyje su pasklidusiais gandaiis apie užsimojimus paversi ją į «limitada» akcinę bendrovę, ir pareiškiau savo nuomonę, kad LSB turi pasilikti kaip kultūrinė organizacija, ir kad jos pavertimas į «limitada» būtų jos turto susidėjimas į kelių asmenų kišenę...

Netrukus, LSB narių susirinkime buvo pakištas įstatų keitimo sumanymas. Bet dėl atsargumo nariai jį atmetė. Sumanymo autoriai labai užsėgavo! Į tariamųjų jų nelaimės kaltininkų skaičių patekau ir aš.

Kitą savaitę, kaip jų pykčio rezultatas, «Ziniose» tilpo kaltinamasis aktas man, kuriame slapukais pasivertę įsižeidusieji, puola mane kodėl aš kišuosi į LSB reikalus? Greta atsako. Žinoma, kerta man iš peties už visokias «nedorybes» — kaip Maironio mokyklos pardavimą, LSB pinigų pasisavimą ir t. t.

Pagaliau grasina teismu, žinoma, kad tylėčiau ir nedrumsčiau jų planų. Buvau linkęs neatsakyti ir su slapukais, t. y. su žmonėmis neatsakingais už savo žodžius neiti į ginčus. Bet praėjusią savaitę «Ziniose» ir «Mūsų Lietuvoje» buvo paskelbtas LSB valdybos «kvietimas» man atsisakyti!

Todel esu priverstas prašyti šių laikraščių redaktorių paskelbti šį pareiškimą.

Aš kaip pilietis, Al. Bagdonas, jokio LSB turto nepardaviau. Maironio mokyklą par davė LSB Valdyba pagal jos nutarimą (Žiur. protokolų knygas).

Kol gautieji pinigai buvo laikomi mano sąskaitoje, LSB juos turėjo, o šiandien, kaip teigia net Valdybos nariai, jau neturi.

Kas už juos turės atsakyti teisme, tai jau ne mano reikalas, o narių. Tik teismas padėjęs visus dokumentus ant stalo ir sušaukęs dar gyvus liudininkus, galėtų pasakyti, kas ir kuo nusikaltęs?..

LSB pinigai buvo padėti mano sąskaiton todėl, kad pačios Sąjungos einamoji sąskaita, tai yra įvairūs jos formulavimai buvo keičiami. Tai puikiai žino visi tada buvę LSB Valdybos nariai.

Pervedus LSB pinigus iš mano sąskaitos į jos pačios sąskaitą, aš prašiau tuometinę LSB Valdybą pateikti man sąskaitą ir pasiimti nuošimčius, kuriuos ji būtų gavusi laikydama savo sąskaitoj. Bet inkasanto su kvitu nesu laukiau ir iki šios dienos.

Turint galvoje viską kas anksčiau pasakyta, man labai keista, kodėl dabartinė LSB Valdyba, ir tikrai dabar, vieton, kad parašius ir pasiuntus man kvitą, kelia «audrą vandens šaukšte».

Nejaugi užmyniau «katinui» ant uodegos?..

Dėlto ir kaikurie gandai, a trodo, kad jau nebe gandai. Baigdamas galiu pastebėti, kad tik pasitikėjimas p. Konsulu, t y LSB garbės pirminku, dar ramina LSB narius ir visą mūsų koloniją, nes jis dar turi jėgų sulaukyti išsiskėlus nuo Sąjungai pavojingų avantiūru...

Bet turi badėti ir LSB nariai, nes juridiniai imant, tik jie yra atsakomingi už LSB likimą.

SIUVĖJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua Inzagapi, N.º 9
Antiga Rua Seis - V. Zelina